Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 28-03-2017
Nummer voorstel: 2017/47

Voor raadsvergadering d.d.: 02-05-2017
Agendapunt: 5.2

Onderwerp:
Beleidsplan Openbaar Licht

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:
1. In te stemmen met het Beleidsplan Openbaar Licht;
2. De financiële consequenties te betrekken bij de integrale afweging in de PPN 2018-2021.

Samenvatting:
Het Beleidsplan Openbaar Licht is het verlengstuk van - vervanging voor - het beleidsplan "Steenwijkerland Verlicht: helder duurzaam maar veilig" uit 2010. Op basis van uitgevoerde pilots in Steenwijkerwold en Vollenhove en de actuele thema's m.b.t. openbare verlichting zijn de kaders voor het beleid geconcretiseerd. Deze fungeren als uitgangspunt voor het vervangingsplan 2017-2026 dat onderdeel uitmaakt van dit beleidsplan. Ons verlichtingsareaal is op leeftijd. Op basis van de technische levensduur dient ca. 80% van ons verlichtingsareaal in de komende 10 jaar vervangen te worden. Het vervangingsplan heeft de status van “voorlopig”. Naar aanleiding van opmerkingen vanuit de communicatie met PBW’s, inwoners en ondernemers zijn verschuivingen in de planning mogelijk.

Inleiding
Eind 2010 is het beleidsplan "Steenwijkerland Verlicht: helder duurzaam maar veilig" vastgesteld door uw raad. Tijdens een interactieve sessie in 2013 heeft de raadscommissie meegedacht over een concept Masterplan Openbaar Licht. Vanwege de grote vervangingsopgave is besloten tot het uitvoeren van pilots in Steenwijkerwold en Vollenhove. Deze pilots hebben input geleverd voor het nu voorliggende Beleidsplan Openbaar Licht. Hierin is een vervangingsplan opgenomen voor de vervanging van ca. 80% van het areaal aan openbare verlichting van Steenwijkerland in de periode 2017-2026.

Argumenten en kanttekeningen
Onze openbare verlichting is op leeftijd. Ongeveer de helft van de openbare verlichting is ouder dan 25 jaar en heeft daarmee de technische levensduur bereikt. In de komende tien jaar overschrijdt nog eens een kwart die leeftijd. Er ligt dus een enorme vervangingsopgave de komende jaren. Daarom is het belangrijk om nut en noodzaak van openbare verlichting opnieuw te overwegen. In het beleidsplan leidt deze overweging tot een vervangingsplan voor de periode van 2017 tot en met 2026. In deze periode worden 8.679 armaturen en 4.475 masten vervangen. Veiligheid voor inwoners, donkerte, duurzaamheid en participatie zijn de belangrijke thema's in het voorliggende beleidsplan. Uit de analyses van de pilots blijkt dat een forse besparing op energie haalbaar is, en dat voor het weghalen van verlichting in de pilotgebieden nauwelijks draagvlak bestond. Bewoners hechten erg aan lichtmasten maar accepteren een lager verlichtingsniveau (dimmen) op momenten dat er minder verkeer op de weg is. In het vervangingsplan is uitgegaan van een 1 op 1 vervanging van verlichting.

In het kader van "Bewust Verlichten"is binnen de regio Zwolle gesproken over de vervangingsopgave die bij alle deelnemende gemeenten in meer of mindere mate speelt. Vanuit de provincie is aangegeven dat voor de vervanging van de openbare verlichting geen subsidies zijn te verwachten. Ook niet wanneer een versnelde vervanging wordt uitgevoerd.

Duurzaamheid
De keuze voor 'donkerte' is een keuze die meer en meer gemeenten (en provincies) maken. Niet alleen uit energiezuinig oogpunt, maar ook duurzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners/weggebruikers zijn argumenten om het licht, daar waar het kan, uit te doen. Het donker is mooi en past bij Steenwijkerland, haar natuur en ambities. De vraag: "Mag het licht uit?" was het devies bij de start van de pilots. Tijdens de gesprekken met Steenwijkerwold en Vollenhove bleek het antwoord op deze vraag uiteindelijk "Even dimmen graag!". Het uitgangspunt van het beleidsplan blijft hetzelfde. Donker waar het kan, licht waar het moet. Met de huidige armaturen kan het licht optimaal gestuurd worden naar de plek waar het nodig is.

Als vervangende verlichting is gekozen voor ledverlichting met een dimmer. De voordelen van led zijn dat er nagenoeg geen onderhoudskosten zijn en het armatuur (incl. lamp) circa 20 jaar meegaat. Ook heeft ledverlichting een betere lichtopbrengst, is eenvoudig te dimmen, heeft een betere kleurweergave en zorgt voor minder strooilicht naar de hemel (lichtvervuiling). De mogelijkheden met het vervangen van conventionele verlichting door led en het gebruik maken van dimmen van de verlichting zijn zodanig dat bij de vervanging van de verouderde verlichting meer dan 55% bespaard kan worden op energieverbruik. Na de uitvoering van het vervangingsplan wordt ruimschoots voldaan aan de doelstellingen van het SER-energieakkoord. In totaal bedraagt de besparing door het vervangingsplan bijna 900 MWh/jr.

De ontwikkelingen op het gebied van verlichting gaan nog steeds ontzettend snel. Kwaliteit van led's en dimmers zijn vrijwel uitontwikkeld, de ontwikkelingen op het gebied van smart lighting zijn net begonnen. In Vollenhove is een projectgroep begonnen met het onderzoeken van de toepassingsmogelijkheden hiervan in het centrum van Vollenhove. De gemeente is in dit project betrokken. Er is nog niets te zeggen wat dit betekent over de vervangingen in Vollenhove.
In het uitgewerkte vervangingsplan wordt uitgegaan van het toepassen van led en een statisch dimschema. Binnen het vervangingsplan is voor bepaalde zones maatwerk mogelijk.

Financiën

De investering voor het vervangen van de verouderde openbare verlichting in de komende 10 jaar bedraagt circa € 5,9 miljoen. In onderstaande tabel zijn de investeringen met de bijbehorende kapitaalslasten per jaar weergegeven. Er is gerekend met een rentepercentage van 3%. Voor de armaturen wordt een afschrijvingstermijn aangehouden van 20 jaar. Voor de masten bedraagt deze 40 jaar. Ten aanzien van de afschrijvingstermijnen het volgende. In de huidige kadernota rondom afschrijvingenbeleid ligt op het gebied van openbare verlichting een afschrijvingstermijn vast van 30 jaar. Bij de eerstvolgende actualisatie van de kadernota zullen de nieuwe afschrijvingstermijnen worden vastgelegd.

Vervanging	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Armaturen	229	370	403	333	403	339	302	351	475	489
Masten	176	237	202	274	204	268	306	255	132	117
Investering	**405***	**607**	**605**	**607**	**607**	**607**	**608**	**606**	**607**	**606**
Kapitaalslasten	-	43	43	42	46	42	41	42	45	46
Cumulatief	-	**43**	**85**	**125**	**169**	**208**	**245**	**283**	**323**	**362**

* De vervanging in 2017 is reeds gedekt vanuit de programmabegroting 2017-2020.

Na de vervanging van de verouderde verlichting in de komende 10 jaar is de besparing op energie en onderhoud (cumulatief):

Besparing	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Energie	3,7	8,5	12,9	16,8	21,9	25,9	29,8	34,0	39,4	47,1	48,0
Onderhoud	5,0	9,2	14,1	16,0	20,1	22,6	23,6	24,5	26,4	29,9	30,5

Opgemerkt wordt dat de afgelopen jaren de verrekening van de energie en netwerkkosten nogal fluctueert.

Let wel:
Dit voorstel betreft de gewenste beleidskaders om onze openbare ruimte op een basisniveau (schoon, heel en veilig) te onderhouden. Door de gewijzigde regelgeving (BBV) zijn we als gemeenten verplicht de investeringen te dekken door middel van kapitaalslasten in de exploitatiebegroting. Voorheen konden deze investeringen gedekt worden door een eenmalige onttrekking uit de Algemene Reserve. Investeringen leiden vanaf 1 januari door deze regelgeving tot een grotere belasting van de exploitatiebegroting. Deze regelgeving zullen mogelijk moeten leiden tot het maken van keuzes. De financiële vertalingen, die op hoofdlijnen zijn opgenomen in deze beleidsnota, maken geen onderdeel uit van dit voorstel. De keuzes en financiële vertalingen worden bij de Perspectiefnota aan u voorgelegd voor een integrale afweging.

Communicatie

De ervaringen uit de pilots in Steenwijkerwold en Vollenhove zijn samen met de uitkomsten van de enquête aan het Burgerpanel de basis geweest voor het beleidsplan en het vervangingsplan. Bij de pilots is gebleken dat het loont om te investeren in bewustwording bij bewoners, voordat gestart wordt met de vervanging van de armaturen. Bewoners weten als geen ander hoe hun leefomgeving gebruikt wordt en welke verlichting ze daar bij verwachten. Door met de bewoners

over nut en noodzaak van de openbare verlichting in gesprek te gaan en het thema donkerte toe te lichten ontstaat draagvlak voor de vermindering van de hoeveelheid licht.
In eerdere voorstellen aan uw raad met betrekking tot het wegenbeleidsplan en het MJP Verkeer hebben wij al ingezet op de intensivering van de samenwerking met PBW´s en andere partners. Hierbij is gekozen voor een integrale aanpak voor de gehele openbare ruimte. Vanzelfsprekend staat de openbare verlichting daar ook op de agenda.

Bijlagen bij het voorstel: Beleidsplan Openbaar Licht

Ondertekening

De secretaris	De waarnemend burgemeester
S.S. Weistra	J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling	OW
adviseur	Gert Ekkelenkamp, tel.: , email:
behandeld in raadscommissie	☐ ja, nl.
	☐ nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 02-05-2017
Nummer: 2017/47

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28-03-2017, nummer 2017/47;

b e s l u i t :
1. In te stemmen met het Beleidsplan Openbaar Licht;
2. De financiële consequenties te betrekken bij de integrale afweging in de PPN 2018-2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff J.H. Bats